

SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY szépirodalmi főszerkesztő.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 788.

Vidékre postán v. helyben házhoz hordva. Egy évi előfizetés 100 kor. Egy fél évi 50 kor. Egy hónapra 15 kor.

Mai számunk főbb közleményei: Vezércikk: Harcz az alkotmány ellen. A „császár” nem enged.

Harcz az alkotmány ellen.

(Sz.) Van-e még valaki, aki hiszi, hogy Magyarország sorsát alkotmányosan intézik? Van-e még valaki, aki hiszi, hogy Magyarországon felelős parlamenti rendszer uralkodik? Van-e még, aki hiszi, hogy Magyarországnak egyáltalán van sérthetetlen alkotmánya?

ban a kinos zavarban, mit a felség magatartása keltett itt Magyarországon. És a felség az osztrákok iránt érzett atyai jóindulattal azóta folyton gondoskodik arról, hogy az ő jó osztrákjai még fokozottabb gyönyörűségeket érezzenek.

Igen világosan adták ezt tudtunkra. Nem is egyszer. Nem is valami kiméletes formában. Többször és egyre fokozottabb fenhéjzással. A nemzetre ráfekvő hatalom gőgös elbizakodottsága nyilvánul abban a merev következetességben, mellyel megtagadják a nemzet jogait, s az uralkodói abszolútizmus egész ereje érzik ki abból a fölfogásból, mely hidegen és nyersen utasít vissza minden alkotmányos magyarizatot.

A vad abszolútizmus feneketlen gőgje szól im kurtán, furcsán, katonásan a magyar nemzethez. Az abszolútizmus, mely várt harminczhat esztendeig, míg nem a szabadelvű párt egyre növekedő szolgaisága megértelte az időt számára. Az abszolútizmus legalább azt hiszi, hogy az ideje elérkezett.

világ előtt, hogy a magyar ember lojalitásának is határt szab a hazafias-sággal összefüzdő alkotmányserzetet. Arra volna most szükség, hogy az egész magyar nemzet egységessé legyen s ne tűrje tovább azokat a kor-bácsütéseket, a mikkel illetik s a melyek egyformán érnek mindenkit, a ki magyar. A kegyelmes urakat ép úgy, mint a szegény polgárembert.

Hiszen most már nem a katonai követelésekről van szó többé, a miknek mértéke különbségeket csinált pártok és pártok közt, hanem a magyar alkotmányról, melyet bele akar fojtani a bécsi hatalom a felségjogok zavaros vizeibe.

És mégis, mit látunk most is? Azt, hogy kilencz bizottsága még mindig alkuszik, még mindig tanácskozik és titkolózik, a szabadelvű párt pedig mérsékeltén haragszik. Azt látjuk, hogy a kilencz bizottságban még mindig alacsony személyeskedések alattomos hajszája folyik. Azt, hogy a szabadelvű párt megbízottjait haszonleső érdekek vezetik, s a helyett, hogy hivataluk magaslatára emelkedve komoly méltósággal és erélyes határozottsággal állanak szembe azokkal a törekvéssel, mely a chlopyi hadiparancsot akarja alkotmányképpen a nemzet nyakára erőszakolni, s az abszolútizmusba akar fojtani minden nemzeti jogot: egymás ellen agyarkodnak. Formulákat keresnek, hogy egyik becspaja a másikat, s egyik lehetetlenné tegye a királyi kegyre nézve a másikat. Még most is a királyi kegyre vadásznak. Most is, mikor a királyi kegy csak a nemzet elnyomásának eszközeit keresi. Most is, mikor a királyi kegy csak azokra sugárzik, kik az alkotmányt készek föl-áldozni az abszolút uralmi vágy durvaságainak.

Elérkezünk az utolsó fordulóig. A hol már a nemzet önfentartási ösztönének kell sikraszállania. Mire vár még a szabadelvű párt? Ha megadja magát és meghunyászkodik, föladván a 67-es alkotmányban gyökerező csekély jogot is, nemcsak önmagát teszi tönkre, de elárulja a nemzet érdekeit is. Gyalázatosan halállal mul ki, ha ezt teszi. Embereit meg magát és ne engedje, hogy rendelkezzenek fölötté, mint lelketlen, akarat nélkül szűkölködő vásári portéka fölött!

A magyar nemzet pedig csak álljon meg szilárdul a maga akaratát mellett! Álljon meg törvényes jogait erős várában! Ismét visszaverhes az ellene törőket, akármilyen magasságból jöjjenek is és akármennyire el legyenek is bizakodva hatalmukban!

A „császár” nem enged.

A legfelsőbb hadur nem enged. Amit Chlopyban aláírt, attól egy jotányit eltérni nem hajlandó. Népfőrsz maradunk, mely a hadsereg nébántsírvirágához nem nyulhat soha. Diplomatiákus szövegekkel, erőltetett nyugalommal és szolgálatra készen ezeket jelentette be ma Lukács László, a korona egyetlen magyar bizalmasa, a kegyelmes kilencz bizottság.

Amily kevésbé lepte meg ez a bejelentés a titkos tanácsosok titoktartó gyülekezetét, ép oly nagy volt a megdöbbenés magában a kormánypartban. És százzorta nagyobb lesz szerzte az országban.

A helyzet pillanatfelvétele ezeket mutatja: a kilencz bizottság tagjai hajba kaptak egymással annyira, hogy éppen csak azt határozhatták, hogy holnap fognak határozni. A kormánypart a legszenvedélyesebb kifakadással itéli el a kilencz böles államférfiu szepegő titkolózását és a párt tagjai magának a pártnak és saját mandátumainak veszítérezvén, magukból kikelve, követelve követelik: tudassák velük, mi is az ő programjuk?

Ezt a követelésüket teljesíteni nem akarják, mert a kilencz bizottság minden áron titkolja, mennyire volt és lesz hajlandó a maga akaratát és meggyőződését alárendelni a legfelsőbb hadur parancsának. Apponyi, aki kijelenti, hogy legutóbb tett koncesszióit ő felsége visszautasítása kö-

vetkezésében visszavonja, nemzeti párti kollégáival egyetemben állást foglal az uralkodó parancsával szemben.

Az egész ország szívszorongva lesi, mennyire hajlandó földadni a nemzet életbevágó jogait a kormánypart s egyedül az ellenzékben bízik, amely meg kell, hogy oldalmazza a nemzet legszentebb jogait és utjába kell, hogy álljon a felülről mesterségesen előkészített alkotmányválságnak.

Ha a kilencz bizottságban holnap felülkerekednek az a tudat, hogy ők nem a hatalomért licitáló zsibárosok, hanem emberek, akiknek ereiben elvégre mégis csak magyar vér folyik, akkor holnap majd azt jelenthetjük, hogy a császár hatalmi parancsszávaival szembenáll, egész Magyarországgal.

Hiszszük, szeretnők hinni, hogy így lesz. Mert bármennyire sajnálatos, hogy a korona és a nemzet szembenállanak egymással, bármennyire nem kerestük ezt, sőt idáig folyton az ellenkezőre törekedtünk, mégis meg fogja kettőzni elszántágunkat, kitartásunkat az a tudat, hogy nemzeti nagy ügyünknek árulója nincs.

A válság mai híreit a következőkben adjuk:

Lukács reménykedik.

A király bizalmas embere, Lukács László ma reggel háromnegyed nyolcz órakor érkezett meg Bécsből a nyugati pályaudvarra. A pénzügyminiszter a miniszterelnök kifakadással kocsiban jött gróf Klauen-Hédervary Károly miniszterelnök és a párt tagjai magának a pártnak és saját mandátumainak veszítérezvén, magukból kikelve, követelve követelik: tudassák velük, mi is az ő programjuk?

Ezt a követelésüket teljesíteni nem akarják, mert a kilencz bizottság minden áron titkolja, mennyire volt és lesz hajlandó a maga akaratát és meggyőződését alárendelni a legfelsőbb hadur parancsának. Apponyi, aki kijelenti, hogy legutóbb tett koncesszióit ő felsége visszautasítása kö-

Differenciák vannak természetesen, de azt hiszem, kis jóakarattal elismithatók lesznek. Beszélük, hogy Apponyi Albert minisztersége is oka annak, hogy kegyelmes uramnak nehézségi támadtak.

A differenciák kizárolag-

Az Egyetértés tárczája.

Még se lett királyi ember.

— Az egyetértés eredeti tárczája. —

írta: EÖTVÖS KÁROLY.

I. Kissé hosszú a történet, de azért mégis elején kell kezdeni.

A mi hadvezérünk elhatározta, hogy Komárom várát átadja az osztrák ellenségnek. Okosabbat már alig tehetett. Az orosz császár és az osztrák császár hadai már elárastották az országot. Nem volt már a szabadságnak fölfegyverzett hadserege sehol. Utolsó győzhetetlen hadserege is letette már a fegyvert Világos síkjain a nyár derekán. Komáromot ugyan be nem veszi a gőgös ellenség. De mi haszna? A vár nem az ország. A kőfal nem a szabadság. A hősi védő sereg nem a nemzet. Dicső halála nem a függetlenség. Kődével, hidegével, komor napjaival már az ősz is beköszöntött. Az én öreg barátom és atyafi bátyám tagyosi Csapó József, a ki hirt mondani kint járt az országban, azzal jött vissza a várba, hogy odakint már nincs remény. Bizony át kell adni a várat. Hadd legyen a kárdból, szuronyból kasza, kapa, a vitézből szántóvető, a háborúból békeség.

Igy lett. A nagy vár átadása sok mindenféle munkával, írka firkával és huzavonával jár. At kell adni a kézi fegyvereket, az ágyukat, az épületeket, az erődköteket, a hadi lobogókat, annyi diadalmas esata dicsőséges tanuit. At kell adni a huszárokat, a hídverőket, szekerészek, tüzerek szerszámait s minden készségeit s az eleven ökr- és juhnyájukat. A magyar fővezér is, az osztrák fővezér is minden átadásra és átvételre más küldöttséget, külön bizottságot, más meg más tisz-

teket rendel. Ezek azután összejönnek, nagyot isznak, tárgyalnak, szemlélnek, számítanak, jegyzőkönyvet készítenek, irnak, vitakoznak, összevesznek, kibékülnek, kezefognak s ekként valakára megtörténik az átadás. Belekerül az egész egy délelőttbe. Ha meghalt a szabadság: mire való volna hosszasan vesződni a hagyatékkal? Ugy se ér már az egész egy pipa dohányt.

Az élelmi szerek átadását-átvételét is külön bizottság végezte.

A ki átadta: az Szabó Gábor honvédszázados. Jókérdü, délcég fiu, igazi hős. Debreczeni származás, végezte már a jogi tudományokat, készen volt az ügyvédségre. Vörös volt haja, bajusza, szemöldöke. A vörös ember vagy nagyon rossz, vagy nagyon jó ember. Ő nagyon jó ember volt, a mint a történet majd igazolja.

A ki átvette: annak a neve Wolff Sebestyén volt. Valami cserépar főhadnagy. Vékony, nyurga legény. Vagy osztrák, vagy cseh születés. De meglehetősen törte a magyar nyelvet. Miskolcban oly módon nem tárgyalhatott volna Szabó Gáborral, a miként tárgyal. Olyan debreczeni fiu és olyan debreczeni diák akkor még nem volt a világon, a ki nemetül, vagy esehül tudott volna tárgyalni. Elhiszem: most sines.

A két tiszt közt a találkozásra a pavilon udvara s annak is a 37-ik számú szobája volt kitérve.

Most két pavilon van. Az új pavilon, mely alig fél száz éves. 1849-ben még nem volt meg, később építették az osztrákok. Akkor az öreg vár külső részét hívták pavilonnak. A jó komáromi magyar ugyan ezt a szót nem ismeri. Ő Babilonnak nevezi mindakettőt. Így tanulta a szentírásból és a szidók történetéből. De hiszen ez mindegy. Pontban kilencz órakor, a kitérőt időre megjelenik Wolff Sebestyén főhadnagy teljes katonai díszben. Örmester, káplár, két század közlegény jön utána katonásan, keményen. Már akkor szabadon jártak az osztrák tisztek a vár főkapuján keresztül. Hiába mutogatta nekik a fűgét a köböl való híres komáromi szüzléány.

Pontban kilencz órakor várja őt Szabó Gábor százados teljes katonai díszben. Emberei mellette.

A főhadnagy üdvözi a századosot, elővesz valami írást, átadja s motyog valamit német nyelven. Az az írás volt az ő parancsa az élelmi szerek átvételére.

A százados viszonzza a katonás üdvözlést. De az íráshoz hozzá se nyul, hanem vidáman megfogja a cserépar keztyüs kezét s megrázza istenesen.

— Szervusz bajtárs! Hozott a rossz lélek! Az írárod nem kell, elhiszek én neked mindent. Hanem magyarul beszélj velem, mert szentháromság-erre-amarra, nem kapsz tőlem gombócra valót.

Okos fiu volt a cserépar főhadnagy, elnevette magát s nyomban elkezdett magyarul beszélni. Már ahogy tudott.

Csakhamar azt kérdezte, van-e leltár az élelmi szerekéről?

— Van bajtárs, van. Ird, majd én mondom. S monda. A cserépar örmester papirost, tollat, tintát fogott s írta.

Buzalisz: kilencz ezer mázsa. Öröletlen buza: hater ezer pozsonyi mérő. Rozliszt: ennyi meg ennyi mázsa.

Bab, lenese, köleskása: toronyszámra. A burgonyát szedjétek ki a földből magatok. Eddig mi nem értünk rá. Ezentul pedig nem dolgozunk, kivált a németnek.

Só, paprika, magyar bors, fehér bors, szegfűszeg, gyömbér, szerecsendióvirág, fahéj, igaz sáfrány s egyéb mindenféle fűszer-szám, sárga cukor, fehér cukor, kávé, tea, ezikória, kinnin, hashajtó, ipekakuanha, szil-

vaiz, kréta, dara, aszalek, zsír, kenőcs, hátszalonna öt nagy raktárral. Negyvennyolcz maeska az egerek és patkányok ellen.

A cserépar örmester irt gondosan. De a maeskáknál mégis kérdőleg nézett a főhadnagyr. Beírja-e ezeket az élelmi szerek közé? A százados rászólt.

— De csak ird be fiam szépen. Ezekre vigyázzatok legjobban. Különben a mindenféle fereg boeszkortok szíjját is lerágja s meztitáb jár a császártok katonája.

Hát csak beírta az eleven maeskákat is az élelmi szerek leltárába.

— Hát aztán megvan-e ez mind, amit le százados bajtárs nekünk itt elszámáltál?

Ezt kérdezte a főhadnagy.

— Megvan bajtárs mind. Több is lesz, más is lesz még ott.

— Peldául.

— Peldául rizskása.

— Rizskása? Hát a magyar sereg még rizskását is kapott?

Csodálkozott a cserépar. Akkor még a rizskása csak uri asztal teritékén volt. Az osztrák hadseregnek volt ugyan rizskásája, mert akkor még megvolt Lombardiája és Velenczéje. Hozott onnan eleget.

Szabó Gábor honvédszázados nem felelt a kérdésre hamarosan. Megnézte a cserépar főhadnagyt. Sovány volt az a főhadnagy rettenetesen. Nyakravalójába belefért volna még másik cserépar főhadnagy nyaka is. Szemei is be voltak esve keményen. Csak a nap-sütés tartotta arczán az élet színét. Azt felelte neki:

— A rizskásáról ebéd után beszéljünk.

A százados vendégelte meg az átadó és átvevő bizottságot. Még az övé volt a várnak minden étel, itala, még nem írta alá a leltárt. Volt hát bőven elég. Ezzel is kevesebb jut a németnek. A két tiszt külön

szobában, az altisztek és legények másik szobában. Evett a cserépar főhadnagy, csak egy faldoklót. S irt rá hatalmasan. A híres neszmélyi bor gyorsan tünt el a ezinkotai itezés üvegekből.

Látta ezt a honvédszázados, le nem vette szemeit a főhadnagyról. Látta azt is, hogy azért eszén van a főhadnagy. Eleibe könyököl a fekete kávéval az asztalon s így szól hozzá.

— Bajtárs, nem haragudnál meg te azért, ha én most téged apád-anyád, minden pe-reputyod felül kikerdelek? Látom, jól esett az ebéd neked is.

A cserépar főhadnagy nagy lelkesedéssel válaszolt.

— De bizony jól esett bajtárs! Meg is áldjon érte az isten! A tavasz óta még nem laktam jól isten igazában. Mindig futunk kellett, hol előre, hol hátra. Kemény gyerekek voltatok, az ördög se hitte volna előre. Szegény apám, anyám nehezen el otthon, heten vagyunk testvérek, de csak nekem magamnak van biztos kenyerm.

— Hát a többi miféle mesterember?

— Takács. Mind a hat takács. Apám-anyám is takács. Az én faluban mindenki takács, de most minden takács kopál; egy esztendő óta nem vettek ti magyarok tőlünk gyolcsot.

A százados nevetett. Ennyi takács egy csomóban!

— Tudod mit bajtárs! A ti gyolcsotokat én meg nem veszem, hanem azért megsegitlek. Csakugyan van nekem sok rizskásám. Alig három hete vettem el tőletek, a mikor Győr fölé pokolba kergettünk benneteket. El se tudtuk még rakni a katonai raktárakba, ott van a vármegyeház pinczéjében, van vagy ötszáz mázsa. Hát én ezt a rizskását is nekül neked adom. Hadd legyen ezzel is kevesebb a császárodnak.

san tárgyi természetűek — felelte **Lukács László** — s hangsúlyozom, hogy a **nehézségeket eloszlatóknak tartom**.

A mai nap eseményei még éppen nem adtak igazat a pénzügyminiszter reménykedésének. Különben Lukács a délelőtti folyamán gróf **Andrássy** Gyulával tanácskozott hosszasan.

A „császár” álláspontja.

— A kilenczes-bizottság nem határozott. —
Lázasan forrong ismét minden a szabad-
elvű pártban. A Dorottya-utcai pártkör ter-
meiben kipirult arccal, neküzdesdve
folynak a viták s a sok ellenfetes vélemény
közepette csak egy dologban egyeznek meg
majd mindannyian, abban, hogy a **kilenc-
zes-bizottság visszaült a megbi-
zással, a mit a párttól kapott.**

Mialatt a bizottság, a melynek ma dél-
utáni tanácskozásán **Lukács László**, a korona
bizalmasa újra résztvett, a miniszter-
szobában tanakodott, odakiinn élénken per-
traktáltak, vajjon meddig titkolja még a bi-
zottság, hogy mit csinált eddig s mit akar
a jövőben csinálni.

Zsongott a nép, amikor fényvözelet felé a
bizottság tagjai megjelentek. A honatyák
izgatottan körülfigyelték őket s csakhamar
a vártan meglepetések egész raja szakadt
rájuk.

A bizottság ülésén csak heten vettek részt,
Hieronymi Károly és **Josipovich Imre** nem
jelentek meg. Gróf **Apponyi Albert** és gróf
Tisza István nyomban elhagyták a szabad-
elvű pártkör termét. Ugy elsiettek, hogy
leghevíbb barátait se tudhattak meg tőlük
semmit.

Egy ellenőrizhedei híradás újságot, hogy
a két gróf egyenesen **Khuen-Hederváryt**
kereste föl, akivel hosszan és behatóan be-
szélték meg a történeteket.

Mert a kilenczes bizottság mai ülésén
nagy dolgok történtek. A titokban érzett,
gondosan titkolt személyes aspirációkat elő-
törték s a szenvedélyes vita hangját szokhat-
talanul élesse tették.

Lukács László bejelentette a bizottsá-
nak, hogy a korona változtatlanul ragaszkodik
a legutóbbi audienzián tett kijelentéséi-
hez s a kilenczes bizottság programter-
vezetének legfontosabb tételeit semmi szín
alatt sem fogadja el.

A felség-jogok deklarációjába,
interpellációjába a felség ab ovo
nem egyezik bele. Annára nem,
hogy még az a közvetítő indítványt
sem találja elfogadhatónak, amelyet
Szell Kálmán vetett föl s amelyről a
bizottság tagjai, dacára annak, hogy a
király mereven elutasító álláspont-
ját körülbelül mindannyian ismerték,
azt hitték, hogy esetleg mégis keresz-
tül vihetik a felségnek.

A katonai bíraskodás dolgában is
fölte kedvezőtlen ítéletet mondott a
korona. **A király a magyar tárgya-
lasi nyelvet sem békében, sem**
háboruban nem tartja megadha-

Wolff Sebestyén főhadnagy kimereszté
szemét erre a nagy szóra. De bántalana
nem sokáig tartott. Elküzdött számítgatni.
Egy font rizskása öt pengő krajczár, ő is el
tudja adni négyért. Egy mászért kap
hat forint és negyven krajczárt, ötszáz má-
szért háromszáz-háromszáz-háromszáz-
forintot és husz krajczárt!

Szent Venczel és Szent Nepomuk! Ekkora
kincsét még nem látott a Wolff Sebestyének
nemzetsege. Ötven takács se tudná ezt ha-
marosan megkeresni. Tyűh bajtárs, nem szá-
zados vagy te, hanem maga a Megváltó.

Felugrott az asztal mellől, a századosnak
ölebe omlott, elkapta a két kezét s össze-
csokolta, aztán lehajolt az asztal alá, hogy
a lábait is megcsókolja, de erre nézve
már nem sikerült buzgósga, hanem azért újra
felemelkedett, két kitar karjával a százados
nyakába esett s nyalta-falta, mint a tohen a
borját. Alig tudott tőle a százados szabad-
dulni s három asztalkendője is megharmo-
tosodott, meg fejt, arccal, nyakát a sűrű
bajtársi csokok nyomától megszáradhatta.

Hanem azért ebéd után okosan viselte
magát a főhadnagy, de a százados is szá-
vának állt.

Leitárba írták a bort, sört és pálinkát is.
Leitárba vettek öt font rizskását is. Azután
aláírták és megpecsételték az irásukat. Ko-
matona szűz vára most már az ellenségé.

Akor a százados elvezette a főhadnagyot
a vármegegyházhoz, előszólította várnagy ura-
mat, s annak megmagyarázta, hogy a pin-
czekben levő rizskása e szempillantástól
fogva Wolff Sebestyén főhadnagy uré, sen-
kié se másé, ha valamikor kiadja valaki-
nek, csak neki adhatja ki, senkinek se más-
nak.

Megértette a szót jó Keszérü Mátyás vá-
rnagy uram s híven megfogadta.

Igy lett urrá a cseszár főhadnagy 1849-ik
évi október hava 7-ik napján. El kellett ezt
mondanom, hogy megérthesse ki-ki, a mi
velem tízenégy esztendő múlva történt.

tónak s a kilenczes program-ter-
vezetnek ezt a követelését is eluta-
sította.

A király harmadik, fontosabb kifö-
gása a magyar tisztképzést illeti.
Részletesen elmondottuk már, hogy
e kérdésben milyen álláspontra he-
lyezkedett a bizottság. Annyi magyar
katonai iskolát kíván, hogy bizonyos
rövid, tíz-tizenkét-tizenöt évre tehető
időn belül annyi magyar tisztet ad-
hassunk a közös hadseregnek, hogy a
hadsereg magyar létszámának megfe-
leljen s hogy azután is évről-évre
annyi magyar tiszt kerüljön ki az is-
kolákból, hogy mindannyian fennaka-
dás nélkül haladhassanak. **A korona**
ezt a kívánságunkat sem teljesíti.

A koronának ez a mereven elutasító ma-
gatarása a pártban óriási konsternációt
keltett, de nem a bizottságban, amely erre
körülbelül el volt készítve.

Ma tudódott ugyanis csak ki, hogy a bi-
zottság legutóbbi ülésén is tudták már, hogy
a felség mit keneddél és mit tagad meg.
Apponyi Albert és **Tisza István** grófok
élénken összetűztek is **Szell Kálmán**nal, a
kiról — mint a pártkörben beszélték — mind
a ketten azt hitték, hogy a miniszter-
előkütségre vágyók s ezért faradozik annyira
az ellentétek applanálásán. De kontrover-
ziák merültek fel **Apponyi** és **Tisza** között
is, annyira, hogy a bizottság már a legutóbbi
ülésén is tisztán látta, hogy hiába lépte túl
a hatáskört, amelyet a szabadelvű párt adott
neki, mert olyan programban, amely a ko-
ronának megfelel, megállapodni nem tud.

Arra igyekeztek tehát, hogy legalább egy-
hangu határozatra jussanak. **Szell Kálmán**
többször is hangoztatta, hogy ő kabinetala-
kításra nem vállalkozik, sőt a királyt három
zben is megkérte, ne kívánja tőle, hogy a
miniszterelőkütség terhes felelősséget újra
vállalja.

A bizottság végre is megállapította a
maga programját, a melyet **Lukács**
László bemutatott a felségnek. A korona
már ez alkalommal, a tegnapielőtti audien-
zián közölte a pénzügyminiszterrel, hogy
ha nem viszi keresztül azt az álláspontot,
a melynek képviselőre megbízást kapott,
hiába dolgozott. A király **Lukács** elutasítása
után, katonai tanácsosaival átölelte a be-
mutatott program-tervezetet s miután kon-
statálták, hogy nem azonos azzal, a mit
a korona megadhatónak mondott, a király
már masnap korán reggel közölte **Lukács**
Lászlóval, hogy térjen vissza újra Budapestre
s képviselje szigorúanban a korona állá-
spontját.

Lukács László azonban ma ismét
hiába fáradozott. A bizottságot nem
képes arra rávenni, hogy **egyhan-
gúan helyezkedjék a királyi állás-
pontra.**

Holnap újra összejönnék tehát, s a
viták és pour-parlék ismét megindul-
nak, de immár a megegyezés minden
komoly kitalása nélkül.

A kilenczes bizottság ülésének el-
határozása óriási szenzációt keltett a
pártban. Azt az indoklást, hogy **Khuen-
Hederváry**, a ki bukása óta nem lepett
be a pártkörbe, a **Nemzeti Kaszinó** külön
szobájában találkozott **Szell Kálmán**nal,
Lukács Lászlóval és gróf **Andrássy** Gyulával.
A négy titkos tanácsos a késő éjjeli órákon
át „tanácskoztak”. Valószínűleg nem arról
volt szó az éjjeli konventikulumban, hogy a
korona kívánságaival szemben miképpen
fogadjon erélyes állást a párt!

Különben a szabadelvű párt számos tagja,
az ó-liberálisok majdnem kivétel nélkül
a Hungaria-szállóban találkoztak s ott beszél-
tek meg a nekik olyan nehéz helyzetet.

Apponyi a császár programjáról.

Gróf **Apponyi Albert** ma a képviselőház-
ban többek előtt a **Hazánk** című estilap
közlése szerint a következő nyilatkozatot
tette:

En a kilenczes bizottság első ülésén
kifejtettem álláspontomat minden
kérdésére vonatkozólag, a melyekhez
ragaszkodtam. Mikor azonban **Lukács**
László pénzügyminiszter ur először
jött vissza Bécsből az el nem foga-
dott programunkalatt, akkor —
nehogy a kibontakozásnak utját vág-
jam — **bizonyos mérvű konzessziókat**
tettem első álláspontom-
ból, kijelentvén egyuttal ugyan-
akkor azt is, hogy ha a pro-
grammjavaslat ezen konzessziókkal
sem fogadtatnék el, akkor **visz-
szatérek eredeti álláspontomhoz**.
Ha ez most bekövetkezett, akkor **ugy-
fogok tenni, amint előre kijelen-
tettem**. Mindazonáltal se én, se elv-
társaim a kibontakozás elé akadályo-
kat gördíteni és újabb válságokat
felidézni nem kívánunk, nem mond-
ván le arról a reményről, hogy elve-

Le a lakatokkal!
A szabadelvű pártban óriási az elkésere-
dés a kilenczes bizottság ellen, a melynek ok nélkül
való titkolószása csak hozzájárult a helyzet teljes
kiélesítéséhez. Ma este a pártkörben izgatott viták
folytak a bizottság tagjaival.

A honatyák izgatottan, lármásan vitakoztak
a kilenczes bizottság tagjaival:

— Nem járja, hogy titkolóztok — mondta az
egyik képviselő. — Nem a király bizott meg,
hogy programot csináljatok, hanem minékünk
mondjátok meg, hogy hogy álltok. Le a lakatok-
kal a Deák-szoba ajtajáról!

— De kérlek, még nem állapodtunk meg, hát
nem nyilatkozunk.

— Ez a baj éppen. Igenis kell, hogy nyilat-
kozzatok. Ha háromféle vélemény uralkodik a
bizottságban, ismertessetek meg mind a három-
mal a párt majd megmondja, hogy melyiket
fogadja el.

— Vatok vagytok, hogy nem látjátok Bécs
kezd? — veü egy másik ó-liberális szemére az
egyik kigondolónak. Hiszen itt nem a királyval
állunk szemben, hanem a kamarillával! El akarja
veszejteni a szabadelvű-pártot, hogy a kieriá-
lisok és a konzervatívok kezébe kerüljön az
uralom.

Daniel Gábor, **Föllitzsch Arthur**, **Papp Géza**
és más néhány ó-szabadelvű párti képviselő is
kérőztatta a haza-vonát, a bécsi körök tájeko-
zatlanságát és makedaságát. Valaki azt mondta:
— A hadseregnek tilos a politika. De ha a
hadsereg feje, a vezérkari főnök ilyen tintéttel
és hivatalosan is hangszólított módon politikai-
egészen természetes, hogy a hadseregbe bevonul
a politika. És aztán mi köze a vezérkari főnök-
nek a magyar ügyekhez?!

A volt nemzeti párt újságja is szatóm ad arról
az elkéserevésről, a mely a kilenczes bizottság
ellen általános a pártban. Többek közt a követ-
kezőket írja:

A szabadelvű pártban pedig ez alatt mind-
inkább növekedik az a kívánság, hogy a ki-
gondoló bizottság ajtajáról ezeket a lakatokat
emár le kell venni. Hadd tudjon, hásson
már a párt öszesége is világosan. Szere-
hányó hangok hallatszanak, hogy a bizottsá-
nak, munkatárolat már regen a párt elé
kellene volna állania. Akkor meg lett
voina a szabadelvű pártnak egységes
programja, mely ellen azután a bécsi irkálá-
nak sem lett volna elég ereje annyi támadást
inténi. Hangoztatják, hogy a bizottság tullepte
hatásköré, mikor ráadta magát a pourparler-
hatsóköré. A bizottságnak senki sem adott me-
gatalabzást arra, hogy bizonyos irányú közve-
telt tanácskozásokba becsatlakozzék, mert erre
nem volt semmiféle megbízatása. A kilenczes
bizottság többek véleménye szerint azt a foga-
dalmát is megszegte, hogy megállapodásairól
mindaddig, a míg azokat a szabadelvű párt
elő nem terjeszti, nem ad felvilágosításokat sen-
kinek. S ezeket a megállapodásokat ma már
ismeri nemcsak a korona, hanem ismeri báró
Beck vezérkari főnök, ismeri **Korber**, **Golu-
chovszki**, **Windschgräta** és **Lichtenstein**
hercege, akik azután végan dolgoznak nekik.
Szóval a bizottság eljárását ugyanez kemény
bírálat tárgyává teszik. Emelkednek hangok,
melyek követelik, hogy a bizottság eddigi mű-
ködéséről, működésének minden fázisáról szá-
moljon be a pártgyűlésnek, hogy a nemzet is
láthassa, hogy itt jogfelelőssé terekvés nem,
hanem egy becsületes, az ország törvényes
jogait fenntartó kibontakozásra irányuló műkö-
dés folyt elejétől végig. A kilenczes bizottság
mindenesetre taktikai hibát követett el s ez a
hiba annál nagyobb, mert nem bízták rá, hogy
taktikázzék.

Éjjeli tanácskozás.

A szabadelvű pártban feltűnt, hogy a ki-
lenczes bizottság ülése után gróf **Tisza**
István hirtelen elsiett. Voltak a kik tudták,
hogy gróf **Khuen-Hederváryt** kereste fel.
Félkilencz óra felé **Tisza** ismét visszajött a
pártkörbe s nyomban felkereste gróf **And-
rássy** Gyulát és **Szell Kálmán**t és hossza-
sabban tanácskoztak velük.

Éjjel arról értesülünk, hogy gróf **Khuen-
Hederváry**, a ki bukása óta nem lepett
be a pártkörbe, a **Nemzeti Kaszinó** külön
szobájában találkozott **Szell Kálmán**nal,
Lukács Lászlóval és gróf **Andrássy** Gyulával.
A négy titkos tanácsos a késő éjjeli órákon
át „tanácskoztak”. Valószínűleg nem arról
volt szó az éjjeli konventikulumban, hogy a
korona kívánságaival szemben miképpen
fogadjon erélyes állást a párt!

Különben a szabadelvű párt számos tagja,
az ó-liberálisok majdnem kivétel nélkül
a Hungaria-szállóban találkoztak s ott beszél-
tek meg a nekik olyan nehéz helyzetet.

Apponyi a császár programjáról.

Gróf **Apponyi Albert** ma a képviselőház-
ban többek előtt a **Hazánk** című estilap
közlése szerint a következő nyilatkozatot
tette:

En a kilenczes bizottság első ülésén
kifejtettem álláspontomat minden
kérdésére vonatkozólag, a melyekhez
ragaszkodtam. Mikor azonban **Lukács**
László pénzügyminiszter ur először
jött vissza Bécsből az el nem foga-
dott programunkalatt, akkor —
nehogy a kibontakozásnak utját vág-
jam — **bizonyos mérvű konzessziókat**
tettem első álláspontom-
ból, kijelentvén egyuttal ugyan-
akkor azt is, hogy ha a pro-
grammjavaslat ezen konzessziókkal
sem fogadtatnék el, akkor **visz-
szatérek eredeti álláspontomhoz**.
Ha ez most bekövetkezett, akkor **ugy-
fogok tenni, amint előre kijelen-
tettem**. Mindazonáltal se én, se elv-
társaim a kibontakozás elé akadályo-
kat gördíteni és újabb válságokat
felidézni nem kívánunk, nem mond-
ván le arról a reményről, hogy elve-

Apponyi a császár programjáról.

Gróf **Apponyi Albert** ma a képviselőház-
ban többek előtt a **Hazánk** című estilap
közlése szerint a következő nyilatkozatot
tette:

En a kilenczes bizottság első ülésén
kifejtettem álláspontomat minden
kérdésére vonatkozólag, a melyekhez
ragaszkodtam. Mikor azonban **Lukács**
László pénzügyminiszter ur először
jött vissza Bécsből az el nem foga-
dott programunkalatt, akkor —
nehogy a kibontakozásnak utját vág-
jam — **bizonyos mérvű konzessziókat**
tettem első álláspontom-
ból, kijelentvén egyuttal ugyan-
akkor azt is, hogy ha a pro-
grammjavaslat ezen konzessziókkal
sem fogadtatnék el, akkor **visz-
szatérek eredeti álláspontomhoz**.
Ha ez most bekövetkezett, akkor **ugy-
fogok tenni, amint előre kijelen-
tettem**. Mindazonáltal se én, se elv-
társaim a kibontakozás elé akadályo-
kat gördíteni és újabb válságokat
felidézni nem kívánunk, nem mond-
ván le arról a reményről, hogy elve-

inket előbb vagy utóbb megvalósítá-
nunk sikerül.

Kár is volt azokat a konzessziókat tenni.
És ez szolgáljon példál azoznak, akik kon-
zessziókat akarunk tenni az osztráknak.

A képviselőházban.

Viharos ülések idején fordul meg annyi kép-
viselő a parlamentben, amennyi ma tanácskozt
izgatottan a folyosókon, a bizottsági termekben
s az olvasó-szobában. A bécsi hírek hatása éppen
nem csillapított s azók a verziók, amik a korona
elhatározása háttérbe világitottak, még inkább
elkeserítették a hangulatot.

Gróf **Apponyi Albert** elnök korán reggel bejött
a hivatalába s ott maradt egész délelőt. Az el-
nök hosszasanban tanácskozott **Tallian**
Béla aiehelkel, **Holló Lajos**, **Szentiványi**
Árpád, **Sághy Gyula** és **Fancsó Gyula**
képviselekkel. Az elnöki irodából kizsi-
várgó hírek szerint **Apponyi** mód felett
megdöbbenette a király elhatározása, a melyek-
ből — mint más helyütt megírjuk — teljesen
levonta a konzerveziókat.

A képviselőházban nagy számmal voltak a többi
pártok tagjai is, a kik érdeklődve várak, vajjon
csakugyan beérkezik-e az előkhöz a Ház össze-
hívását kérő beadvány. Azonban azt ma még nem
nyújtották be **Apponyi** elnökhöz. Így **Tallian**
Béla, a ki tavirajgól hívtak fel, ismét vissza-
zött török-kamizsi birtokára.

Beck báró nyilatkozik.

Beck báró, tábornagy, a vezérkari
főnök egy estilap közlése szerint a követ-
kező nyilatkozatot tette:

— Nekem politikához közöm sincs, szemé-
lyesen pedig nem tördömök az engem ilyen
irányban igazságtalanul érintő kritikával. De
azért belátom, hogy az ilyen híresztelések el-
terjedése legalább is nem használ a célunk,
melyet én szolgállok. De mit csináljak? Talán
ellennyilatkozatokat adjak ki, vagy újságlábo-
rúba kezdek? Nem. Hanem elmondom Önnek,
hogy amikor gróf **Andrássy** miniszterelőkülsége
alatt a magyar honvédség felállításáról volt
szó: én voltam megbízva a tárgyalások folytá-
sátával. Hogy milyen eredménnyel: arról be-
szélni a honvédség kitünő kivolta. Egyáltalán
dicsőségemnek tartom, hogy a magyar honvédség
ma már magas színvonalára emelésében én
nemcsak résztvettem, de egyenesen kiköveteltem
magamnak a többi résztvevő ténylezők között e
tekinetben a magam érdemeit is. Nem dicsé-
vés óhóbbi mondom ezt, hanem annak tanúsá-
gát, hogy én nem vagyok ellensége a magyarnak,
amikor egy speciálisan magyar intéz-
ményt minden leletséggel mindenkor támogatlam.

Eppen úgy hivatkozhatom arra, hogy a had-
seregben szolgáló magyar tisztok az én hatá-
sukorban mindig legalább oly jó elbánásban
részesültek, mint a többiek. Soha senki sem
tapszálhatott részéről animozitást maga
írást abból az óból, hogy ő magyar-e, vagy
nem. Sőt a legnagyobb örömmel venném, ha a
jó magyar családok gyermekeit nagyobb
mértékben adnák a szép katonai pályára, mint
a hogy eddig tették. E tekintetben jelenléte-
nyen segítségükre akarunk is lenni a magyarnak
akkor is, hogy többen nevelhetessék
gyermeküket katonatiszteké és úgy is, hogy
ne higgyék, hogy gyermekeiknek, ha tiszteke
lesznek, meg kellene felelkezniök családjuk
nyelvével.

De nem is lehetne személyes ellenszenvem
a magyarok iránt. Politikai okokból nem, mert
nekem nem is hivatásom a politizálás. Vélemé-
nyemet, a katonai szempontokból, mindig le-
kellett adnom, ha megérdemtek, de a katonai
fogalmával is ellenkezik a politizálás és így,
aki rólam azt mondja, hogy politizálók, ezzel
azt mondja rólam, hogy nem vagyok katonai.
Már pedig ilyet csak nem merne rólam valaki
állítani. Hiszen hová jutnánk, ha a katonai
politizálnak? Például, — de ez csak példa
és semmi köze a valósághoz — mit csinálnánk
egy olyan hadsereggel, melynek egyes részei,
ha Olaszországgaik enék hajunk, azt monda-
nák: Ah, Garibaidék ellen mi nem megyünk!
nemjünk inkább a horvátok ellen és viszont!
A hadseregben tehát nincs helye a politizálás-
nak, hanem csakis kötelességstudásnak. Ami
kötelességnek megvédeni a koronát és a koro-
nának mikéit alkotani.

Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a po-
litikai kérdéseket nem ösmerem és azok sze-
mélyileg sem érdekelnek. En azt nagyon jól
tudom, hogy Magyarországnak és Ausztria egy-
másra és mindkettőre a trón erejére mily nagy
mértékben s vannak utalva. Gondolja Ön,
hogy Magyarország Ausztria nélkül megállhatna
Európában? Természetes, hogy ugyanezt lehetne
viszont Ausztriáról is kérdezni. És mindket
kérdésre azazt kell válaszolni, hogy a két
állam létéréke egybe von forvra és biztosítva
van e létérék a trón ereje által.

Akármió köjögj elvek uralkodjanak a két
államban — tiszteltetl hajlok meg mindnyeg
előtt — de egyet, nincs ember, a ki tagadha-
son: azt, hogy erdekelnek közösek Ha kedg ezt
el kell emenni, akkor nem következik-e ebből,
hogy e közös érdekeket védelmező szervezet:
a hadsereg is kell, hogy egyöntetű legyen. Hat
lassa, nagyon tévednek Önök, ha azt hiszik, hogy
hogy a német kommandóban valami magy-
arallenség van. Eppen úgy nincs abban
magyarellenség, mint a hogy nincs benne a
cséhek és masok ellen irányuló ezzeit. A köz-
zés kommandó pusztán és egyedül az egyönté-
tűség kérdése és követelvénye ezek szerint.
Lelében éppen úgy latin vagy tolapok, mint a
hogy az idő folyamán történt fejlődés követ-
kezésen lett az nemé.

Apróság, eszembe jut, hogy én jártam fiatal
tíz koromban is Magyarországon, a hol akkor
még meglehetősen latin volt a közélet nyelve
és ezen a nyelven érintkezünk is. Nem vol-
tak-e önk abban az időben is jó magyarok?
Hiszen jól emlékszem, hogy a mikor Magyar-
országon jártamban magyar családoknál
megfordultam és a fiatal tiszt jó ked-
vével itt is elemekigettem
a Rákóczi, meg a Hunyadi László;
az igazán kedves és szép magyar nők; mindig
majdnem ösze-vissza csókolak érte. Vagy pe-
dig ime: én amennyire lehetett, megtanultam
magyarul is; ha már most csak a nyelven
túl: mért hiszik rólam, hogy tüzzel-vassal
ellensége vagyok a magyaroknak?
Nem a nyelv, hanem az érület a döntő és
ahogy bennünk a kötelességstudás érzete vez-
el, úgy kell, hogy mindkét állam népét az
egymáratatlanság érzete vezesse a kölcsönös
együttértésre és a bélsó békére.

Mindereket szívesen elmondtam Önnek, egy
katonánál talán szokatlan érzémséggel, nem
szert, mintha bármió személyes indokok ve-
zetnének, hanem mert el bennem az a tudat,
hogy egyóást nem szabad felelertennük, de
kölcsonös bizalommal és szeretettel kell egy-
más iránt lennünk.

Beck báró ur, ha imigy nyilatkozott,
szembeszökőben nagy tévedésekben leledzik.
Megnyilatkozására nekünk három megjegyzé-
sünk van.

Először is: azt hiszi báró **Beck**, hogy a
nyelvkérdés az katonák szempontjából olyan
semleges valami, amit érinteni sem lehet.
A volapik is jó neki, mert az az „egység”.
Hái hogy nem azért van a hadsereg, hogy az
egységben fölolvadjunk, szl a mi polgári
eszünk szerént magyaránai is fölösleges,
sőt ó exzellenziájára, a vezérkari főnök ur
nagyon jól tudja, hogy a fájta egység való-
jában régóta nem létezik, mert van német
és van horvát és van magyar
nyelvű sereg a mi ármádiánkban. Szóval:
nem egységes az már most sem. Arról
persze **Beck** báró nem vesz tudomást, hogy a
hatványtes törvény is olyan államnak ös-
mer el bennünket, a melynek a nyelvét
nem lehet ugy megítélni, mint az osztrák
örökös tartományok különböző nem-
zetiségének a nyelvét!

A második megjegyzésünk arra vonatko-
zik, hogy **Beck** báró bizonyos jóindulattal
megyekedik beszélni a magyarokról. Mintha
bizony ez nem volna neki legminimálisabb
kötelessége. Mert azt nyilván tudja a báró
ur, hogy ő közös tábornagy, tehát kato-
nái az osztrák örökös tartományok állama-
nak egyrészt és a magyar államnak más-
részt. E kétőtől huzvan a fizetését, rövid
harmatnéhat esztendő alatt annyit talán csak
megtanulhatott volna már, hogy az ő szá-
maru legemlébb napjaincar: jóindulattal
viselteni a magyarság iránt.

A harmadik megjegyzésünk pedig arra a
kijelentésre vonatkozik, hogy ő „nem poli-
tizál”. Hát engedelmét kérik, amikor báró
Beck az alkotmány válságának a kérdése-
ben nemcsak álláspontot foglal el, hanem
nemcsak érvenyesít — hozzátesszük: tör-
vénytelenül és sajnos, sikertel érvenyesít —
akkor azt a kijelentést, hogy „nem poli-
tizál”, az ő ítélőképességének megfoghatatlan
negatívuma gyantát kell tekintennünk.

Vagyis kiderül ebből a nyilatkozatból,
hogy báró **Beck** nem tudja, hogy van magy-
ar állam, nem tudja, mi a község és
nem tudja, mi a politika. És ez ur intézi a
ki mi sorunkat. Ez pedig nevezetiek magyar
alkotmányának!

A függetlenségi pártból.

A függetlenségi pártban nagy érdeklődés-
sel várták ma este, hogy mit határoz a
szabadelvű párt kilenczes bizottsága. Annak
híre, hogy a bizottság ma öszszült ugyan,
de semmit sem végzett, hanem tanács-
kozását holnapra halasztotta, egyértelmű
volt az a nézet, hogy **Lukács László** köz-
lései, miket, mint a király megbízottja teti,
igen mélyrehatók lehetnek. A helyzet
most már az, hogy

térleik legyen: Kluen bukása után és most. Először Lukács szép eszesen, szigorúan ó-liberális kabinetet akart alakítani. Erre a híre a nemzeti pártiak azonnal megértették vele, hogy ő nem képes békét szerezni a pártban. Mikor másodszor szóba került a jelöltség, értékesítette ezeket a tapasztalatokat s sietett Ap. ponyvikkal barátságot kötni. Az Apponyi-csoport szerint nemcsak a nemzeti program kérdésében, hanem személyi kérdésekben is a legelőrelvőbbnek mutatkozott, a melynek mindig keresztül tartva vinni az akaratát. Apponyi ma már diktál a pártban...

Az érzékeny granicásár.

Gróf Kluen-Hederváry várakozási állományban levő bukott miniszterelnök ma a következő nyilatkozatot adta ki:

Egy mai reggeli lap heves támadást intéz gróf Kluen-Hederváry ellen és azaz vádolja, hogy az ő felségével való érintkezésben állásával visszavet a magyar álláspont rovására. Mintha mindezen személyiségek, kik a kibontakozási akcióban többé-kevésbé részt vesznek, épp az ellenkező tapaszalták, egyelőre nem szükséges az enyhe nyilvánosságra nem került részletek közlése a közvélemény széles rétegét is meggyőzni a miniszterelnök ellen irányult vádak teljes valótlanságáról. Azo további állítás pedig, hogy gróf Kluen-Hederváry nagyrattartásban a kormányért ellen való boszu vezető, rágalom, melyet a leghatározottabban vissza kell utatnunk. Az a ráfogás, hogy a miniszterelnök a többségnek az ő felségára ellen irányult politikai volutát személyli okokat tulajdonít, mely felkeltette bosszúvágyát, oly infonon felfogásra való, melyet vitakozni nem lehet. Gróf Kluen-Hederváry mint lemondott miniszterelnök, akinek demissiója elfogadva nincs, politikai tapintatosságából, amellyel a szabadelvű párt minden tagja teljesen megelégedett, nem veszt részt közvetlenül a pártéletben, de fenartotta magának, hogy azon pillanatokban, melyben hivatalosan közzétett lemondásának elfogadása, a szabadelvű párt sorában folytatja politikai tevékenységét.

Kluen ezerszer kijelenti, hogy a korona előtt minden és mindenben Magyarország jogát tolmácsolja. Hogy mennyire és milyen sikeresrel, azt látjuk. Egyebet semmit.

A néppárt a kormányon.

Az az igazlat, amely ma teljesen legázsa a közéletet, jellemzően világított meg azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy az Udvar felvételét el akarja venni a szabadelvű pártot s azaz a gondolatot foglalkozik, hogy konzervatív kormányt alkáltsanak. Egyes lapok arról is adtak hírt, hogy a király gróf Zichy Jánosot már legközelebb audienciára rendeli magához. Hogy ezek a hírek mennyire kellemesek a néppártnak, arról a párt lapja, az Alkotmány is számot ad, amely mai vezércikkében elárulja, hogy a pártban ugyancsak foglalkoznak a kormányjavaslat eshetőségével.

Hat, hogy a néppárt állandóan részen áll s minden elkövet arra, hogy az Udvar felvételét magán tartsa, az nem ismeretlen dolog. Azonban egyelőre még várnia kell. Sok viz felelők addig a Dunán, a míg Buzáth Ferenc lesz a magyar belügyminiszter...

A néppárt reményeiről a bécsi lapok is tudomást szereztek s az abszurd híresztelést annak a nyugtalanságnak tudják be, a melylyel ma az ország a válság megoldása elé néz. S konstataják azt is valamennyien, hogy a döntés továbbhalasztása egyértelmű a vég kezdetével.

A fából vaskarikák.

Azok, a kik megoldásnak nézik az elődázást, kibontakozásnak a jogt-ladást, s békének a győzedelmeket, persze, hogy formulák törk a fejüket. Szeretnének valami módot, a melylyel elérnék, hogy a köpözta is megmaradjon, s a kecske is — befoga száját. Ebben a társaságban született ma egy újabb formula-terv, a mit széleiben terjesztettek ma a liberális pártkörben.

A formula szerint, mivel a király szigorúan ragaszkodik a hadsereg felszervezetét illető felségjogához és a szabadelvű párt határozatot, az új miniszterelnök se tegyen külön nyilatkozatot, hanem eszközölje ki, hogy a felség magya nyilatkozatok. Ebben a nyilatkozatban pedig azt mondja ki a király:

— Minden törvényt, tehát a Kiegyezési törvényt is ugyanakkor a törvényhozási tényezőkként, a melyek megalkotottak, módosítottak és megváltoztatottak lehet.

Ez ugyan benne foglaltatik az alkotmányosság fogalmában, az indítyavány azonban azt hiszi, hogy ha a király jelenléte ki, elvén az élet a chlopyi hadparancsnak, a melyben tudvalegőy örökös felségjogokról van szó.

A fából való vaskarika azonban még a szabadelvű pártban is humoros fogadattásra talált. A mostani nehéz napok szononur emlékei közé azonban hadd illeszkedjék be ez is...

Bécsi hírek.

Persze, a bécsi körök minden figyelmére most teljesen a szabadelvű párt felé irányul. Éjjel kapott telefonutódításunk szerint a kilencz bizottság határozatának elhalasztásának híre igen nagy feltűnést s meglepetést keltett.

Hogy mennyire nem voltak erre elkészülve, azt eléggé illusztrálja a következő távirat, a mely a nap folyamán érkezett:

Ma délelőtt általános kihallgatás volt a Burgban és többek közt az uralkodó gróf Széchenyi Dénest fogadta. Politikai személyiségeket azonban a király ma egyáltalán nem fogadott. Osztrák politikai körökben azt hiszik, hogy Lukácsnak politikai körökben azt hiszik, hogy Lukácsnak sikerülni fog tegnap kapott utasítás alapján a programmak oly értelemben való módosítását, keresztülvinni, hogy a korona felségjogai minden nemzeti politikai aspirációktól tisztán és világságon elválasztatnak.

A N. Fr. Presse mai esti lapjában a következőket jelenti Budapestről:

Vezető magyar politikai körökben a helyzetet nagyon komolyan tartják. Megbizható és egybehangzó jelentések szerint a még fennforgó nehézségek ama deklaráczióra vonatkoznak, melylyel a párt katonai programját bevezetni akarják és mely az 1867. évi XII. törvények 11. szakaszának (a felségjognak) megmaradást tartalmazza. A korona megmarad az az álláspont, melynek a kiegyezés megalakítói kifejezést adtak és a törvény minden további magyarázata elől annak is inkább elzárkózik, mert mindelemlé más interpretáció csak újabb zavarokat idézhetne elő és nem nyújtana garanciát arra nézve, hogy az óhajtott célt elérjék és az obstrukcióz a lezserelésre rábírák. Ha a kilencz bizottság ma esti ülésen még nem határozna, Kluen-Hederváry és Lukács miniszterek újabb utasítás — persze csak rövid időre — Bécsbe halasztást szenved.

Ma este a szabadelvű pártban egyik képviselő, aki Bécsben járt és ott érintkezett a miniszterekkel, elmondta, hogy a miniszterek nagyon panaszkodtak amiatt, hogy akikkel érintkezniük kell, feltűnő módon félreismertik a helyzetet. Az udvarnál csak bécsi lapokat olvasnak és Körber gondoskodott arról, hogy ezek az újságok soha föl ne járják az igazat, ami annál is könnyebb, mert a bécsi nemesség magyargyűlöli. Minden körülmény és minden tényező csak arra való, hogy irányadó helyen ellenünk eszméljon hangulat.

Budapest, október 22.

A nemzeti küzdelem. Nagyváradról jelentik, hogy az ottani független polgárok az október 29-én tartandó városi közgyűlésben a következő indítványokat terjesztik elő:

Mondja ki a város törvényhatósága, hogy a chlopyi hadparancs által a magyar alkotmányt megsértve látván, kéri a képviselőháznak, hogy a hadparancs ellen a képviselőház elé beterjesztett tiltakozó kérelmet egyhangúlag tegye magáévá:

Mondja ki a város törvényhatósága, hogy idegen államférfiaknak az ország belügyeibe való beavatkozását jogtalannak és megengedhetetlennek tartván, kéri a képviselőházzal, hogy fejezze ki ez ellen tiltakozását a korona előtt;

Mondja ki a város törvényhatósága, hogy az ex-lex-állapot tartandó megújítja tisztviselőinek a meg nem szavazott állami adók elfogadását;

Mondja ki a város törvényhatósága, hogy az évi újonczinták törvényes meg nem szavaztatván, megtiltja tisztviselőinek az önként jelölt újonczinták besorozásának való segédkezését; végül

Mondja ki a város törvényhatósága, hogy mivel a haramadécs katonák szabadságát so meg ez ideig meg nem történt, szükségesnek látja az ezek szabadon bocsátása iránt küldött felhatalmak megszüretését és megismétlését.

Száz Károly lemondása. Megírta, hogy Szász Károly a dunarehelti református egyházkerület püspöke, tekintettel meggyengült egészségére, már régebbi idő óta visszavonult az egyházi ügyek vezetésétől s az egyházkerületi közgyűlés a püspöki teendőket vezetésével Petri Elek (teológiai tanár bizta meg, Most, mint értecsillunk, a püspök elhatározta, hogy nyugalmi bamba vonul és egy püspöki, mint budapesti lelkes állomásról végleg lemond. A budapesti presbiterium e hónap 19-én tartott ülésen foglalkozott a püspök lemondásával és nagy sajnálattal vették tudomásul Szász Károly elhatározását, ki két évtizeden keresztül első lelkes volt az ország legnagyobb református egyházának s ebben a minőségben disze és ekesség a budapesti református egyházban. Szász Károlynak a püspöki székről való lemondása e hónap 24-dik s következő nappal tartandó kerületi közgyűlésen fog napirendre kerülni.

BETHAZAK.

A katolikusok nagygyűlése.

— Az utolsó nap —

Ma, a katolikus nagygyűlés negyedik napján is nagy volt az érdeklődés a katolikus ügyek iránt és a mai utolsó ülésre is ugyanaz a diszes közönség gyűlt össze, mely már napok óta megtöltötte a Vigadó nagytérmet. Az emelvényen feltratt helyeket Csaszka György káplán érsek, Szencseányi Pál nagyváradi, Fircák Gyula munkács, Vécsy Gyula székesfehérvári, Iránkovics rosznyói, dr. Kohl Medárd, Radnay Farkas, Wolafka Nándor főszentist püspökök, Zundl kanonok, gróf Pongrácz Adolf prépost, Fraknói Vilmos címzetes püspök, Főher Joly pannonlalmi főpap, Cs-mech János prelátnak, Steinberger Ferenc nagyváradi kanonokok, Fischer Colbric Ákos prelátnak, Gieswein győri kanonok; a világiak közül gróf Zichy Nándor, Eszterházy Miklós herceg, gróf Zelenszky Róbert, gróf Chotek Rudolf, gróf Bathiány Iván, gróf Zichy Aladár, gróf Vécsy Miklós, báró Révay Ferenc báró Révay Tibor, Chalimonovszky Iorg, Szális Géza, Förster Ottó, Simonyi Semadám Sándor, Rakovszky István, foglalták el. Az elnöki asztalnál ült: gróf ifj. Zichy János, Kanter Károly apát, Gyűrki Ödön útkár.

A mai nap első előadója Csernoch János esztergomi kanonok, országgyűlési képviselő a választásnak okát és következményeit fejtegette. A választásnak a hit ellen indított harca első sorban a kereszténység ellen irányul. A választásnak és az erkölcsi romlásnak a hitellenesség igazi oka. A hitetlen ember lelke sivérlessé, szíve fűres, tekintélyt nem ismer. A szociáliszmusnak, a kommunizmusnak, nihilizmusnak nem kell egyház, nem kell hit. Nem kell nekik, mert tudják, hogy a választás ember lelkében tanak nem hódítanak. A választásnak a legnagyobb rossza képes. A milyen mértékben terjed a hitellenesség, oly mértékben terjed a bűn, vétek gonosság. Körünknek nagy szüksége van a választásra, miha sem volt az emberiségnek olyan szüksége semmi más.

Nagy figyelemmel hallgatók beszédét így fejezte be: Olyan az egyház, mint a tenger. Mind folyóvíz a tengerbe szakad és a tenger nem árad meg, mondja a Peldabeszéd: Könyve. A különféle hitetlen áramlatok el fognak merülni az egyház tengerében.

Kanter Károly főlovásza ezután a nagygyűlésnek a felségéhez intézett hódoló táviratára érkezett távirati válasza:

Méltóságos ifjabb gróf Zichy János urnak, az országos katolikus nagygyűlés elnökének! Ő es. és apostoli királyi felsége a IV. országos katolikus nagygyűlésre összejött magyarországi katolikusoknak táviratlag tolmácsolott hódolatát és hit r-gazkodása biztosított különös meglepedéssel és szívvels közszonettel tudomásul venni méltozott. Legfelső parancsra 6 felségkabinettrodaja.

A gyűlés a táviratot zajos dühnisséssel fogadta. Heliebronth Geza országgyűlési képviselő szónok ezután a katolikusok autonómiajárnak ügyéről. Azt fejegette, hogy az egyháznak szabadsága, a nép vállalás érzésének fellendítése és az erők egyesítésére van szüksége. Szabadság nélkül nem lehet az egyház azokkal a jogokkal, a melyeknek gyakorlása magasabb hivatásnak betöltését lehetővé teszi. Szabadság kell az egyháznak adni az oktatás és nevelés terén is. Ha az egyház az oktatás kérdéséből kinyúl, ügyvilágosságot követel. Azt hiszi, hogy ha a világi elemek az egyház ügyét iránt való érdeklődés, az egyház vezetésében által való utmutatás mellett értékesítenék az egyház javára, aranytalannul fokozódnék a közér, a melylyel az egyház folyton szaporodó ellenségtel szemben fölléphetnének. Csak teret kell biztosítani annak az érdeklődésnek. Teret, a melyben nemcsak az egyház, de a haza javát is előmozdítják. Ez az autonómia vána, a melynek életbevitelére iránt már törvényes intézkedések is vannak, de az állam ólmosságlyal nehezíti az egyházra és nem tartja a magyar katolikusokot elegendő képesnek arra, hogy az egyház világi vonatkozású ügyeit sikerrel intézzék. Jobb volna, ha az állam ezt a feltékeny gondosságot a nemzetiségkel ellen fordítaná. Pedig a mi egyházunk soha se volt hazáértül és mutassa meg a kultuszminiszter a tőrtélemben, hol hirdetett a magyar katolikus egyház általmalmen tanokat. A katolikusok autonómia megiszervezni kötelessége a katolikus társulatoknak.

Gieswein Sándor a szakszótály munkálatait és javaslatát ismertette: a katolikus iradalmi társulatokról, a katolikus népies iradalmról, a nőnevelés talzásairól. A Mára-kongregációról, az egyelmi internatúról, a katolikus egyetem kérdéséről, a keresztény charitatív tevékenységéről, a hiszágok és kisparos érdekeinek védelmezéséről a katolikus legény egyesülésteiről stb. A nagygyűlés a szakszótályi határozatokot egyetl egyet elfogadta. A nagy tetszettel fogadott beszéd utolsó pontja volt a tárgyszorotnak.

Erre következett a püspöki zárobeszéd, melyet Várossy Gyula székesfehérvári püspök mondott, a közönség nagy érdeklődése mellett. Mindenekelőtt rövid visszajáratást vet a IV. katolikus nagygyűlés eredményes munkájára, eiben zálogot látja a további működésnek. Mire a közönség zajos helyeslés mellett köszönetet mond a gyűlés sikeres rendezésében résztvevő összes katolikusnak, akiknek lelkes munkája, meg nem szűnő érdeklődése a magyar katolikusok szervezkedésében ezt a jelentékeny mozzanatot megteremtette. Hosszasra tartó előadását fogadták a beszédet, a melyet a püspöknek a nagygyűlés nevében ifj. gróf Zichy János mondott köszönetet. A jelenlévőket megajdotta Csaszka György kápláni érsek, s ezzel a katolikusok negyedik nagygyűlése véget ért.

— Nem ismernem. — Hebeget Kis János. Pedig bámulatos a hasonlatosság! ugyanaz az orr, szem, az alak, a hang... csak épen pirosabb az arca és neki persze nincs szakálla. Solymosi az óra nevezett. Föltette a kalapját és fölállt: — Vannak ilyen csodálatos hasonlatosságok — mondatait fölözölnak. Sajnálom, hogy nemnem kell. Felesésem, az aranyos Pepita, vár. Neveim: Murph Willibald. Jó ég uram! — Másnap reggel Solymosi a Népszínház művészkapujánál Kálmán Antinak mesélt a kalapját. Az öreg kétkedő pillantásokkal hallgatta, s midőn kollégája elbeszélése végre ért, mosolyogva jegezte meg: — Jó, jó! De engem nem csapsz be! — Ektor egy ur ment el mellettük: Kiss János volt. A mint Solymosist meglátta, megállt és hosszasan nézte, nézte és végül fejesdőlva dühnyögte: — Szakszót! Murph Willibald!... Csak épen, hogy nem olyan piros és hogy nincs szakálla!

UJDONSÁGOK.

népajt örök időkre összebemoránini és a buljogatókat ártalmatlaná tenni. Hátba a puliszkának csinnala propagandát az afföldön! És a turós csuszát kedvelőmet meg a mészokkal!

Ezek az inyesítálandó elmékedések fölkeltek szunnyadó étvágyait, fogta kalapját s azon kimaszozva, angol foszakszállan, bisurant a hátulbó kapun, s áthallagott az Akáczfa-utczába, Hatvani Károly színeseszterájába.

Amint a párolgó töltött köpözta előtt ült már, teljesen meglepedett arról, hogy 6 most nem Solymosi Elek, hanem egy furcsa nevű angol lórú és mochn habzsolta szép kollégája Hatvanié jözött föl.

Nem vette észre, hogy a vele szemben álló vendég kíváncsián vizsgálja. Minden mozduhatást lesi s mikor a vendégöt személyzetel beszél, minden szavat figyeli.

Jólakvám, örömrá nézett, sőtben fizetett és gyorsan távozott, hogy jelenéséről el ne hessék.

Mánap megismételte ezt a felvonásközi kirándulást és azontul minden este, ugyanabban az időben, meglelt a kedvező tanyáján. S ugyanakkor az a másik vendég is ott ült, vele szemben, és le se vette róla a szemét. Végre nem állhatta meg: odament Solymoshoz és bemutatta magát:

— Neveim Kiss János.

— Örvendek! felelt, éppen nem örvendve, Solymosi.

— Egy kérséme lenne...

— Parancsoljon.

— Uraságod nem rokona Solymosi Elek színművész urnak?

A művészben felébredt a kópé.

— Solymosi? monda csodálkozva, Solymosi?...

Nem ismerem.

— Neem? — hebeget Kis János. Pedig bámulatos a hasonlatosság! ugyanaz az orr, szem, az alak, a hang... csak épen pirosabb az arca és neki persze nincs szakálla.

Solymosi az óra nevezett. Föltette a kalapját és fölállt:

— Vannak ilyen csodálatos hasonlatosságok — mondatait fölözölnak. Sajnálom, hogy nemnem kell. Felesésem, az aranyos Pepita, vár. Neveim: Murph Willibald. Jó ég uram!

Mánap reggel Solymosi a Népszínház művészkapujánál Kálmán Antinak mesélt a kalapját. Az öreg kétkedő pillantásokkal hallgatta, s midőn kollégája elbeszélése végre ért, mosolyogva jegezte meg: — Jó, jó! De engem nem csapsz be! — Ektor egy ur ment el mellettük: Kiss János volt. A mint Solymosist meglátta, megállt és hosszasan nézte, nézte és végül fejesdőlva dühnyögte: — Szakszót! Murph Willibald!... Csak épen, hogy nem olyan piros és hogy nincs szakálla!

— Szakszót! Murph Willibald!... Csak épen, hogy nem olyan piros és hogy nincs szakálla!

— Uj titkos tanácsosok. Récsből táviratozók: A lapok azt jelentik, hogy Budapesti apostoli táberi vikárius és Rűbenzann hadügyminiszteriumi osztályfőköt: titkos tanácsosi méltósággal tűntette ki.

— A király Drezdában. A király — mint Drezdából jelentik — meg ebben az esztendőben Drezdába szándékozik utazni, hogy a szász királynak vendége legyen. Utazásának határidejét azonban még nem állapították meg.

— Udvari színgazgatók kitértetése. A bécsi udvari színházak az Operaház és a Burgszínház tudomás szerint az ugynevezett közönségintézmények közé tartoznak. Az ózimen, hogy es és kir. udvari színházak, Magyarországban módja van ahhoz, hogy a bécsi udvari színházak költségébe a kvéta arányban hozzájáruljon. Hanem van rekompenzációk is helle. Valahányszor egy udvari színház igazgatóját, vagy valamely tagját kitértetik — s ez ózgy sűrűn megtörténik — az rendszeren megjelenni a magyar hivatalos lapban is. A mai hivatalos lap is két ilyen kitértetést közöl. A király ugyanis Mahler Gusztáv udvari operaszínházi és Schlenther Pál udvari burgszínházi igazgatónak a harmadosztályú vakoronarendet adományozta. A kitértetett igazgatók érdemeit nem akarjuk elvitatni. Mahler egyike a világ legkiválóbb dirigenseinek. Schlenther Pál is kiváló színházi igazgató. De ha már az udvari színházak költségébe, a közös udvartársi ezímen, hozzájárulunk, mégis ez általamból időszerűnek tartunk egy megjegyzést. A bécsi színházak igazgatóit és tagjait legmagas kitértetések erik és pedig elég sűrűn. A vakoronarenddel egyenértékű kitértetést magyar igazgatóknak, vagy magyar művészeknek még sohasem jutott. Blaha Lajza és Prielle Kornélia, a magyar művészet legnagyobb díszeségei csak arany érdemkeresztet kaptak. Ugyancsak roppant érdemeket kell szerelniük magyar művészeknek, hogy a királyi jegy feléjük forduljon. Ausztria művészei azonban némelyt játszának és így már emellégyva is érdemeket szereznek. Mi csak elégedjünk meg azaz, hogy viselhetik a bécsi udvari színházak költségeit s hogy az osztrák udvari művészek kitértetési megjelennek a magyar hivatalos lapban is.

— A keszai fogászok záródoktája. A kassai jogakodamei pulgaragának több begya — mint jelentik — holnap, pénteken éjjel 12 óráig Zoltán vezetés alatt Szegedre indul, hogy Kosztó Lajos szobrit meghosszozzák. A fogászok hadmezővérséhyéjg vonaton, onnan gyalog mennek Szegedig. A korszori nemzeti színházban a következő felirat olvasható:

Bocsás meg nekik, mert nem tudták mit cselekedzenek... Kassa szab. kir. város kurusz jogasza.

— Mátyás király vadaskastélya. A B-kony sűrűjében, Pusztapsolotán van Mátyás király vadaskastélya, mely teljesen romokban hever. A kastélyt már a múlt években restaurálták: akarta a Pégezzeli Társulat, de nem volt hozzá elegendő pénz s így a terv abba maradt. A birtok, amelyen a kastély áll, most gazdát cserélt: gróf Altdörner Henrik vette meg, s ki elhatározta, hogy a történelmi nevezetességű romokat restauráltatni fogja és korul stílusban fölépítteti, valamint a környékét is rendeztetli. Az új birtokos ez elhatározásáról értesítette a Régészeti Társulatot és fölterte, hogy a terv keresztülvitelében segédkezést nyújtson. A vadaskastély fölépítéséhez már a tavasszal hozzáfognak.

— Methuen lord Schönbrunnbán. Methuen lord, tudomás szerint, Edvárd király meghívására a marsallbotot vitte Bécsbe 6 felségének. Ma este hat órákor, amint jelentik, Schönbrunnbán Methuen lord tiszteletére chél volt, amelyen Plunket nagykövét a nagykövetség tagjaival, gróf Goluchovszki Páléval és Welsersheimb miniszterrel Spaun tengerenagy és a legfőbb udvari méltóságok vettek részt. Plunket 6 felségötől jobbra, Methuen balra ült. Az ebéd után a király cerebit tartott.

— Péter király kosarat kapott. Híre futott s Szerbiában ezélatosan köportálták, hogy Péter szerb király neansokára europai körútra indul, hogy megkezdje benutató hitogatosait az udvaroknál. A hírt szélnek bocsátották, valószínűleg azért, hogy megyőződjének, milyen hatást tesz majd a snjótban, de különösen az europai diplomáciai körökben. Terjesztették, hogy első újja Bécs lesz, hogy királyunknál tisztelegjen, onnan Párisra és onnan Berlinbe utazik. A bécsi udvari körök nem reagáltak a hírről, nyilván azért, mert hivatalos értesítést nem kaptak a hitogatos tervéről. Párisból azonban azt jelentik, hogy a „Petit Bleu” értesítése szerint Vilmos császár értesítette Péter királyt, hogy hitogatosát nem fogadjatja. A csár szintén vonakodik Péter királyt fogadni.

— Bűnhődés. Közöltük, hogy Aix-les-Bainban meggyilkolt világi hölgynek, Fougère Eugénia-nak gyilkosát a párisi rendőrségnek sikerült kinyomozni. Az egyik gyilkos, Lademann Cezár már bűnhődött. Mára is mondott ítéletet, amennyiben, mint Lyonkól táviratozók, ma reggel főböltte magát és meghalt. A másik két gyilkos, Fougère szakácsnéje, Giriat és ennek kedvese, Bassot vezette a Lademann nyomára a rendőrséget. Lademann harmincznégy éves szabóság pá volt, Bassotnak régóta jó barátja. A gyilkosság után Lyonba utazott a bűnjárahó, a kinek minden megvallott, s aztán állítólag így nyilatkozott: — A vizsgálat magd igazolni fogja, hogy magd a gyilkosságot a szakácsné követöte el; de én is kompromittálva vagyok, s éppen ezért öngyilkos leszek.

Bassot még nem adott Lademannnak a szakmányból semmit, s a gyilkos bűnjáratót kért vezentimeget; az volt a terve, hogy a lyoni vasuti állomás perrou-jegyet vált, s a Svájcba induló vonaton elrejtőzködve, átszökik a határon. A rendőrségnek ennyi adat után könnyű volt Lademann nyomára akadni; mikor azonban le akarták tartóztatni, Lademann revolvert rántott elő és fsheltte magát. Kórházba vitték, ahol meghalt.

— Személyi hírek. Ferencz Szalvátor főherceg Wallseebe és Jenő főherceg Innsbruckba utazott. — Witte orosz miniszterelnök több heti tartózkodás után Párisból Pétvárra utazott. — Samozsák érek ma este Egerből egyenesen Rómába utazott a szokásos Péter-filérkekkel.

— Uj titkos tanácsosok. Récsből táviratozók: A lapok azt jelentik, hogy Budapesti apostoli táberi vikárius és Rűbenzann hadügyminiszteriumi osztályfőköt: titkos tanácsosi méltósággal tűntette ki.

— A király Drezdában. A király — mint Drezdából jelentik — meg ebben az esztendőben Drezdába szándékozik utazni, hogy a szász királynak vendége legyen. Utazásának határidejét azonban még nem állapították meg.

— Udvari színgazgatók kitértetése. A bécsi udvari színházak az Operaház és a Burgszínház tudomás szerint az ugynevezett közönségintézmények közé tartoznak. Az ózimen, hogy es és kir. udvari színházak, Magyarországban módja van ahhoz, hogy a bécsi udvari színházak költségébe a kvéta arányban hozzájáruljon. Hanem van rekompenzációk is helle. Valahányszor egy udvari színház igazgatóját, vagy valamely tagját kitértetik — s ez ózgy sűrűn megtörténik — az rendszeren megjelenni a magyar hivatalos lapban is. A mai hivatalos lap is két ilyen kitértetést közöl. A király ugyanis Mahler Gusztáv udvari operaszínházi és Schlenther Pál udvari burgszínházi igazgatónak a harmadosztályú vakoronarendet adományozta. A kitértetett igazgatók érdemeit nem akarjuk elvitatni. Mahler egyike a világ legkiválóbb dirigenseinek. Schlenther Pál is kiváló színházi igazgató. De ha már az udvari színházak költségébe, a közös udvartársi ezímen, hozzájárulunk, mégis ez általamból időszerűnek tartunk egy megjegyzést. A bécsi színházak igazgatóit és tagjait legmagas kitértetések erik és pedig elég sűrűn. A vakoronarenddel egyenértékű kitértetést magyar igazgatóknak, vagy magyar művészeknek még sohasem jutott. Blaha Lajza és Prielle Kornélia, a magyar művészet legnagyobb díszeségei csak arany érdemkeresztet kaptak. Ugyancsak roppant érdemeket kell szerelniük magyar művészeknek, hogy a királyi jegy feléjük forduljon. Ausztria művészei azonban némelyt játszának és így már emellégyva is érdemeket szereznek. Mi csak elégedjünk meg azaz, hogy viselhetik a bécsi udvari színházak költségeit s hogy az osztrák udvari művészek kitértetési megjelennek a magyar hivatalos lapban is.

Sertés-konzumvásár. Budapest, okt. 22. (Hivatalos tudósítás.) Feltartott: 103. 13 általán maradvány... A vásár iránt maradvány...

Vágómarhavasár. Budapest, okt. 22. (Braun József és fia szarvasmarha- és birkaüzemi cég tudósítása.) Feltartott: 701 db. magyar okor, 249 db. magyar tehén...

Birkavasár. Budapest, okt. 22. (Braun József és fia szarvasmarha- és birkaüzemi cég tudósítása.) Feltartott: 2886 db. magyar birka, 1 db. magyar bika...

Borjuvásár. Budapest, okt. 22. A mai vásárra került 351 db. dió borsó. A csekély kínlat folyton a vásár élénk volt...

Hoti lóvásár. Budapest, okt. 23. A Tattersall telepház ma megtartott hoti lóvásárra felhajtotta 204 darab ló...

Bécsi szurómarhavasár. Bécs, (St.-Max), okt. 22. (Az Egyetértés távirata.) A mai szurómarhavasáron volt 3120 borjú...

Felelős szerkesztő: Molnár Márton. SZÍNHÁZAK ÉS MULATSÁGOK. Péntek, október 23.

M. KIR. OPERAHÁZ. NEMZETI SZÍNHÁZ. Szentivánéj 7 órakor. Anok barátja 7/8 órakor.

NEPSZÍNHÁZ. Casanova 7 órakor. Magyar Színház. A bohóc 7/8 órakor.

URANIA. Berlini élet 7/8 órakor. MAGYAR SZÍNHÁZ. Tavasz 7/8 órakor.

Fővárosi Orfeum. Ma és mindennap Legénység a fedélzeten. A kapitány ur. Vasárnap, 1903. október 25-én nagy délutáni előadás...

LETTERS DORFER D. és fia. Kézférfi ruhák Elegáns kivétel Jutányos árak. Külön osztály méret utáni rendeléseknek...

Színházak műsora. Szombat: M. Kir. Operaház, Nemzeti színház, Népszínház, Vigaszínház, Magyar színház, Uránia.

Iskolai hegedűk. kaphatók 3, 4, 5, 6 főtől feljebb, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gyanóval) 7, 8, 9, 10 ftt sz feljebb.

Vizárlás, 1903. október 22-én. Duna: Kiszéllés, Tiszai, Maros. Napirend. 1903. Péntek, október 23.

A főváros pénzügyi- és gazdasági bizottságának üléséről. A fővárosi központi meteorológiai intézet tájékoztató jelentése 1903. okt. 22-én reggeli 7 órakor.

Állomások. Akna-Sáhalma, Újpest, Tiszai, Maros. Szombat, Vasárnap.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései. 1903. október 22. A) Árutőzsde. I. Gabonaművek. Árak középszében 50 kilogrammonként.

II. Különböző termékek (közárú). Származás, nem és minőség. Artyórium. Magyar búza, Rozsa, Tengeri...

B) Értéktőzsde. ÉRTÉKPAPÍROK. A) Államadósság. Magyar Államadósság. B) Más köztulajdon. C) Budapesti értékpapírok.

ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK.

ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK.

ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK.

ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK. ÉRTÉKPAPÍROK.

